

Nr 14

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående omorganisation av statens lantbrukskemiska kontrollanstalt samt kemiska analyslaboratoriet vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök m. m.

I en till riksdagen den 23 februari 1956 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 77, har Kungl. Maj:t under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen att fatta principbeslut om att statens lantbrukskemiska kontrollanstalt samt kemiska analyslaboratoriet vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök skall omorganiseras och sammanföras till en institution, benämnd statens lantbrukskemiska laboratorium, samt förläggas till Ultuna, Uppsala län.

Efter uppdrag av Kungl. Maj:t överlämnade statens sakrevision med skrivelse den 20 februari 1950 utredning angående statens lantbrukskemiska kontrollanstalts organisation och arbetsformer. Sakrevisionen framhöll därvid, bland annat, att anstaltens lokalfråga med hänsyn till det allmänna skick, vari anstaltens lokaler i den s. k. stora institutionsbyggnaden på Experimentalfältet befann sig, måste ordnas inom en nära framtid.

Sedermera har generalplanekommittén vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök i en promemoria till byggnadsstyrelsen berört möjligheterna att förlägga anstalten till Ultuna. Kommittén uttalade därvid, bland annat, att den ur flera synpunkter fann det vara rationellt att förlägga anstalten och det kemiska analyslaboratoriet vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök till en gemensam byggnad, eftersom dessa institutioner hade i flera hänseenden likartade verksamhetsområden.

Vidare har byggnadsstyrelsen i skrivelse den 8 februari 1954 till sakrevisionen framhållit att det, om en gemensam nybyggnad för de båda institutionerna ansågs böra komma till stånd, i första hand borde utarbetas ett förslag till institutionernas organisation vid en eventuell samförläggning. Byggnadsstyrelsen anhöll därför, att sakrevisionen jämväl skulle upprätta ett dylikt förslag. Samtidigt förklarade sig byggnadsstyrelsen ha för avsikt att sedermera närmare utforma byggnadsprogrammet på grundval av sakrevisionens förslag och i samråd med de ifrågavarande institutionerna.

Med anledning av vad sålunda förekommit har *statens sakrevision* verkställt utredning angående sammanslagning av statens lantbrukskemiska kontrollanstalt med kemiska analyslaboratoriet vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök. Resultatet av utredningen har redovisats i en med

skrivelse den 28 februari 1955 överlämnad promemoria, därvid bland annat fogats principskisser för en nybyggnad.

Sakrevisionen anför i promemorian att, även om anstalten och analyslaboratoriet tillkommit för att tillgodose helt skilda syften, analysverksamheten vid de två institutionerna är så likartad, att en sammanslagning ur arbetssynpunkt icke möter något hinder. Frågan om en sammanslagning av kontrollanstalten och analyslaboratoriet bör därför i första hand bedömas med hänsyn till de fördelar, åtgärden kan väntas medföra ur ekonomisk synpunkt.

Vad först angår byggnadsfrågan visar redogörelsen för det nuvarande läget, att en nybyggnad för kontrollanstalten är ofrånkomlig inom en relativt nära framtid. Samtidigt är analyslaboratoriets lokaler för små och så splittade, att de föranleder onödiga kostnader för personal m. m. och över huvud taget försvårar en rationell drift. De inkräktar vidare åtminstone delvis på utrymmen, som behövs för andra ändamål vid lantbrukshögskolan och jordbruksförsöken. För laboratoriets vidkommande skulle ett frigörande av de nuvarande lokalerna följaktligen påverka andra byggnadsbehov vid Ultuna. Enligt sakrevisionen torde det fördenskull icke vara möjligt att lösa laboratoriets lokalfråga bättre och billigare än i samband med den under alla förhållanden nödvändiga nybyggnaden för kontrollanstalten.

Vid bedömandet av byggnadsfrågan uppkommer spørsmålet om det nya laboratoriets förläggning. Härvid står enligt sakrevisionens mening valet mellan å ena sidan Stockholm eller någon plats i Stockholms omgivningar och å andra sidan Ultuna. Kontrollanstaltens provmaterial kommer, såsom förut nämnts, till största delen från andra platser än Stockholm och sändes med järnväg eller post direkt till anstalten. Beträffande kontrollanstaltens verksamhet har icke påvisats eller eljest framkommit någon omständighet, som kan anses orsaka allvarligare olägenheter, därest anstalten förlägges till Ultuna, om man bortser från de övergående personalsvårigheter, som oundvikligen måste uppstå, när en myndighet flyttar till annan ort. I och för sig föreligger icke heller något hinder för att institutioner i Stockholm anlitat anstalten för erforderliga analyser, även om den förlägges till Ultuna. Snarare torde en förläggning dit vara till övervägande fördel för anstalten genom att dess personal kommer i närmare kontakt med den forskning och utvecklingsverksamhet, som i viktiga hänseenden måste vara underlag för anstaltens verksamhet.

Även andra skäl kan emellertid anföras för en förflyttning till Ultuna. Såsom framgår av det föregående är institutionerna inom statens lantbruksförsök analyslaboratoriets största uppdragsgivare. Endast en mindre del av de prov, som skall analyseras vid laboratoriet, kan emellertid sändas direkt dit. I övrigt måste proven först omhändertagas av de uppdragsgivande institutionerna för tagning av generalprov eller utförande av andra analyser än kemiska, t. ex. botaniska analyser. I många fall blir den botaniska analysen avgörande för frågan, huruvida kemisk analys skall göras. En nära kontakt mellan analyslaboratoriet och de uppdragsgivande institutionerna är därför

en praktisk nödvändighet. Denna kan tillgodoses genom att institutionerna och laboratoriet förläggas i varandras omedelbara närhet. Detta medför, att en placering av analyslaboratoriet på annan plats än Ultuna skulle innebära avsevärda olägenheter. Härtill kommer slutligen, att det vid Ultuna finns en tomt reserverad för ett laboratorium, medan i Stockholm de tomter, som kan komma i fråga, snarare bör reserveras för myndigheter och institutioner, vilka har större behov av att vara förlagda till Stockholm än det nya laboratoriet.

På grund av det anförda finner sakrevisionen alldeles övervägande skäl tala för att det nya laboratoriet bör förläggas till Ultuna. Då icke enbart kontrolluppgifter avses skola ankomma på detta, bör detsamma benämnas statens lantbrukskemiska laboratorium, vilken benämning bättre täcker verksamhetens art och de väsentligaste arbetsuppgifterna.

I detta sammanhang framhåller sakrevisionen, att under utredningen även diskuterats möjligheterna att förlägga kontrollanstaltens nybyggnad till Bergshamra-området i Solna, varigenom lokal och eventuellt även organisatorisk anslutning till statens centrala frökontrollanstalt och statens växtskyddsanstalt skulle kunna ernås. Vid växtskyddsanstalten har på senare tid tillkommit ett kemiskt laboratorium. Verksamheten där är emellertid av helt annan art än vid kontrollanstalten. En överflyttning av analyslaboratoriets verksamhet till Bergshamra skulle vidare enligt sakrevisionen vara förenad med så stora praktiska olägenheter, att den får anses utesluten. Fördelarna med kontrollanstaltens förläggning till Bergshamra blir icke tillnärmelsevis så stora som vid en förläggning till Ultuna.

Enligt sakrevisionen bör emellertid kontrollanstalten och analyslaboratoriet sammanföras icke blott lokalt utan även organisatoriskt, för att de vid en sammanslagning uppkommande besparingsmöjligheterna skall kunna helt utnyttjas. Dessa möjligheter är betydande. Ett sammanförande av anstaltens och laboratoriets analysverksamhet till ett laboratorium medför sålunda, att analysserierna i flera fall blir avsevärt större. Detta möjliggör en ökad rationalisering av arbetsmetoderna. Då de institutioner, vilka anlitar analyslaboratoriet — i motsats till kontrollanstaltens uppdragsgivare — i stor utsträckning har möjlighet att godtaga en viss väntetid med analysernas färdigställande, kommer vidare uppdragen från lantbrukshögskolan och lantbruksförsöken att verka arbetsutjämnande vid det nya laboratoriet. Uppenbarligen är detta av väsentlig betydelse för personalbehovet. Slutligen är det av stor ekonomisk betydelse, att de fasta kostnaderna blir fördelade på största möjliga underlag. Detta gäller icke endast lokalkostnader och liknande utgifter utan även kostnader för ledningen, särskilt som kontrollanstaltens utgifter för löner till chefen och viss kameral personal nu tager en relativt stor del av inkomsterna i anspråk. De nu berörda faktorerna medför sammanlagt en betydande möjlighet att begränsa anstaltens och analyslaboratoriets sammanlagda personal och även i övrigt sänka statsverkets kostnader per analys. Sakrevisionen understryker emellertid samtidigt, att fördelarna med sammanslagningen självfallet icke kan utnyttjas utan tillgång till lämpliga lokaler samt tillräcklig apparatur och annan utrustning.

De fördelar, som i olika hänseenden kan uppnås, om kontrollanstalten och analyslaboratoriet lokalt och organisatoriskt sammanföres till en enhet, är enligt sakrevisionens mening så stora, att en sammanslagning utan tvekan bör komma till stånd.

Vid det nya laboratoriet bör — förutom chefen — finnas viss gemensam personal och en analysavdelning. Organisationen av analysverksamheten föreslås i princip skola anordnas så, att större analysserier, som medger drift i mera industriell skala, sammanföres till en sektion inom analysavdelningen samt mindre serier och enstaka analyser till en annan sektion inom samma avdelning. En dylik anordning medför ett väsentligt bättre utnyttjande av såväl biträdespersonalen som arbetsledande personal, varför personalbesparingar blir möjliga. Under förutsättning, att analysvolymen ungefär motsvarar läget budgetåret 1953/54 och att arbetet bedrivs i rationellt utformade lokaler samt med tillgång till arbetsbesparande apparatur, beräknas personalen vid kontrollanstalten och analyslaboratoriet kunna minskas med 18 tjänstemän, d. v. s. från sammanlagt 52 till 34. Besparingen i fråga om avlöningsmedel uppskattas till omkring 200 000 kronor om året samt — om hänsyn tages jämväl till pensioneringskostnader och sociala förmåner — till närmare 250 000 kronor.

För det nya laboratoriet har, såsom inledningsvis nämnts, principskisser upprättats. Byggnadens volym beräknas till omkring 6 600 m³ utom kullert och vind, vilket innebär att såväl kontrollanstaltens som analyslaboratoriets verksamhet skulle inrymmas i ungefär 1 000 m³ mindre byggnadsvolym än den, som enligt 1947 års förslag skulle erfordras enbart för kontrollanstalten. Då byggnadskostnaden kan beräknas till omkring 225 kronor/m³ för laboratorier av detta slag, anger sakrevisionen kostnaderna för nybygget preliminärt till cirka 1,5 miljoner kronor. Besparingarna uppskattas sålunda till omkring 1 miljon kronor. Sakrevisionen utgår emellertid ifrån att byggnadens slutliga utformning närmare överväges inom byggnadsstyrelsen samt att denna därvid beaktar alla föreliggande möjligheter till skäligen begränsning av utrymmeskrav och förenklingar i tekniskt avseende.

För erforderlig komplettering av utrustningen upptages i promemorian uppskattningsvis ett belopp av 289 000 kronor. I den skrivelse, varmed promemorian överlämnats, har emellertid sakrevisionen ansett sig i frågans nuvarande läge icke böra taga ställning till de framkomna önskemålen i förevarande hänseende. Sakrevisionen har ej heller funnit det påkallat att nu ingå på beräkningar beträffande det nya laboratoriets omkostnadsanslag.

Över sakrevisionens promemoria har, efter remiss, yttranden avgivits av ett flertal myndigheter och sammanslutningar.

Efter att ha förklarat sig ha för avsikt att i sammanhanget endast taga upp frågorna om sammanslagning av kontrollanstalten och analyslaboratoriet samt om förläggningen av en eventuell ny institution har departementschefen i propositionen lämnat en närmare redogörelse — dock med

utelämnande av flertalet detaljspörsmål — för de nuvarande förhållandena (s. 3—11), sakrevisionens promemoria (s. 11—18) samt för de över promemorian avgivna remissyttrandena (s. 18—26).

Departementschefen har därefter anfört följande.

»Såsom framgår av det föregående är statens lantbrukskemiska kontrollanstalt för närvarande inrymd i den s. k. stora institutionsbyggnaden å Experimentalfältet utanför Stockholm. Ifrågavarande byggnad äges till en tredjedel av staten, medan skogs- och lantbruksakademien gör anspråk på äganderätten till återstående del. Kontrollanstaltens lokalfråga har under senare år vid flera tillfällen varit föremål för överväganden och förslag. Anledningen härtill har varit, att de nuvarande lokalerna sedan länge ansetts bristfälliga och otillräckliga. Lokalfrågan har numera ytterligare aktualiserats på grund av att Stockholms stad fått expropriera den fastighet, som skogs- och lantbruksakademien förfogat över i staden. Med anledning härav har akademien förklarat sig vilja disponera ifrågavarande institutionsbyggnad å Experimentalfältet.

Kemiska analyslaboratoriet vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök har sina lokaler på ej mindre än tre olika ställen vid Ultuna. Ehuru lokalerna icke är behäftade med direkta brister, medför splittringen givetvis åtskilliga olägenheter, bland annat i form av ökade krav på personal och apparatur. Lokalutrymmet är dessutom otillräckligt för en rationell drift av laboratoriet. En stor del av lokalerna är lånade av andra institutioner vid högskolan och lantbruksförsöken, vilka institutioner uppges själva vara trångbodda.

Det är mot bakgrunden av nu angivna förhållanden, som statens sakrevision företagit den utredning, för vilken har redogjorts i det föregående. Såsom framgår av redogörelsen har sakrevisionen kommit till det resultatet, att alla skäl — såväl ekonomiska som praktiska — talar för att kontrollanstalten och analyslaboratoriet bör omorganiseras och sammanslås till en ny institution, förslagsvis benämnd statens lantbrukskemiska laboratorium, samt förläggas till Ultuna. Sakrevisionen har räknat med att omorganisationen skall göra det möjligt att minska personalen från cirka 50 till 34 tjänstemän. Detta skulle medföra en minskning av avlöningskostnaderna med omkring 200 000 kronor för år. Kostnaderna för erforderlig nybyggnad för det nya laboratoriet uppskattas preliminärt till omkring 1,5 miljoner kronor. Vid sina beräkningar av personal- och lokalbehoven för det nya laboratoriet har sakrevisionen utgått från en verksamhet av ungefär den omfattning, som förelåg vid kontrollanstalten och analyslaboratoriet under budgetåret 1953/54.

Mot sakrevisionens förslag har flertalet remissmyndigheter icke haft något att erinra i princip. De myndigheter, vilka för närvarande är förlagda i närheten av lantbrukskemiska kontrollanstalten, har emellertid gjort invändning mot att förlägga det nya laboratoriet till Ultuna. Ifrågavarande myndigheter anser ur sina synpunkter en förflyttning från Stockholm eller

dess närhet mindre lämplig. Vidare har från en del håll uttalats farhågor för att det nya laboratoriet i sakrevisionens förslag givits alltför små resurser både i fråga om personal och beträffande lokalutrymmen.

Enligt min mening torde vad i ärendet förekommit klart visa, att såväl lantbrukskemiska kontrollanstalten som kemiska analyslaboratoriet vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök har ett påtagligt behov av nya lokaler. Det torde sålunda vara ostridigt, att de lokaler, vilka för närvarande disponeras av ifrågavarande båda institutioner, lider av sådana brister, att institutionernas möjligheter att fullgöra sina uppgifter icke är tillfredsställande. Med hänsyn till den betydelse, som den kemiska analysverksamheten redan har och i ökad utsträckning torde få för jordbruksnäringen i landet, är det uppenbarligen av vikt, att ifrågavarande verksamhet kan bedrivas rationellt, så att vederbörande uppdragsgivares intresse av snabba analysresultat till rimlig kostnad i möjligaste mån tillgodoses. Men frågan om nya lokaler för kontrollanstalten och analyslaboratoriet har betydelse även ur andra synpunkter. Såsom framgår av det föregående skulle en positiv lösning av denna fråga medföra, att stora institutionsbyggnaden å Experimentalfältet skulle bli disponibel för skogs- och lantbruksakademien samt att de institutioner, vilka nu måste avstå vissa lokaler till analyslaboratoriet, kunde återfå för dem välbehövligen utrymmen. Med hänsyn till det anförda finner jag övertygande skäl tala för att kontrollanstalten och analyslaboratoriet bör erhålla nya lokaler.

Ehuru kontrollanstalten och analyslaboratoriet tillgodoser skilda syften — den förra betjänar allmänheten över huvud och det senare de vetenskapliga institutionerna vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök — är analysverksamheten vid båda i stort sett likartad. Då fråga nu uppstått om anordnande av nya lokaler, är det därför naturligt, att i första hand möjligheterna undersökes att förlägga båda institutionerna i samma byggnad. Detta har varit utgångspunkten för sakrevisionens utredning, och sakrevisionen har funnit, att hinder icke möter mot en sådan lösning. För egen del ansluter jag mig till denna uppfattning.

Såsom sakrevisionen framhållit bör emellertid kontrollanstalten och analyslaboratoriet sammanföras icke blott lokalt utan även organisatoriskt, om de vid en samförläggning uppkommande rationaliserings- och besparingsmöjligheterna skall kunna till fullo utnyttjas. Enligt min mening kan några avgörande invändningar icke resas mot en dylik omorganisation. Från en del håll har visserligen anförts, att vissa svårigheter skulle kunna uppstå att ordna verksamheten vid den nya institutionen på sådant sätt, att alla behöriga intressen kan tillgodoses. Dessa farhågor torde vara överdrivna, men de bör givetvis uppmärksammas vid den närmare utformningen av omorganisationen. En förutsättning för omorganisationens genomförande bör givetvis vara, att de, som nu anlitar kontrollanstalten och analyslaboratoriet, jämväl i fortsättningen kan få sina behov av kemiska analyser tillgodosedda på tillfredsställande sätt. Förutom rationaliserings- och besparingssyn-

punkterna talar emellertid ytterligare ett starkt skäl för den av sakrevisionen föreslagna omorganisationen. Frågan om nybyggnad för statens jordbruksförsök är aktuell och därmed även byggnadsplaneringen i stort vid lantbrukshögskolan. Enligt vad förut nämnts kan jordbruksförsöken räkna med att få sitt behov av kemiska analyser tillgodosett vid den nya institutionen. Tillkomsten av denna skulle följaktligen innebära, att särskilda lokaler för analysverksamhet vid jordbruksförsöken icke behöves. Härigenom blir det möjligt att avsevärt begränsa byggnadskostnaderna för jordbruksförsökens del.

På grund av vad jag nu anfört förordar jag i likhet med sakrevisionen, att lantbrukskemiska kontrollanstalten samt kemiska analyslaboratoriet vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök skall organisatoriskt sammanföras till en institution samt att en ny byggnad skall uppföras för denna. I enlighet med sakrevisionens förslag bör den nya institutionen benämnas statens lantbrukskemiska laboratorium.

Vad härefter angår frågan, var det nya laboratoriet bör förläggas, råder i stort sett enighet om att Ultuna är den lämpligaste platsen. De myndigheter, vilka nu är nära grannar till lantbrukskemiska kontrollanstalten, har emellertid velat bibehålla denna nära kontakt och de fördelar, som givetvis ur deras synpunkt följer härav, samt med hänsyn härtill ansett en förflyttning till Ultuna mindre önskvärd. Även om denna ståndpunkt är fullt förklarlig, anser jag det dock finnas välgrundad anledning att vänta, att ett val av Ultuna såsom förläggningsort icke skall medföra något större hinder mot fortsatt samarbete mellan de berörda myndigheterna och det nya laboratoriet. Samtidigt torde, såsom sakrevisionen närmare utvecklat, en förläggning till Ultuna vara en nödvändighet ur statens lantbruksförsöks synpunkt med hänsyn till lantbruksförsökens ställning såsom det nuvarande analyslaboratoriets störste uppdragsgivare. En nära kontakt mellan lantbruksförsöken och det nya laboratoriet torde sålunda vara ett oeftergivligt villkor för att den ifrågasatta omorganisationen över huvud skall kunna övervägas. I sammanhanget torde slutligen böra beaktas, att möjligheterna att begränsa behovet av nybyggnad för statens jordbruksförsök främjas av att Ultuna blir stationeringsort för det föreslagna nya laboratoriet. Jag anser mig sålunda även på förevarande punkt böra tillstyrka sakrevisionens förslag och förordar alltså, att laboratoriet skall förläggas till Ultuna.

I sin utredning har sakrevisionen jämväl framlagt ett detaljerat förslag till personaluppsättning vid det nya laboratoriet ävensom principskisser till institutionsbyggnad. Såsom framgår av den förut lämnade redogörelsen har emellertid remissinstanserna beträffande såväl personal- som byggnadsförslagen på en del punkter hävdlat annan mening än sakrevisionen. I remissutlåtandena har vidare upptagits vissa spörsmål, som icke berörts av sakrevisionen men som torde böra närmare prövas i samband med det nya laboratoriets uppbyggnad. Jag syftar härvid bland annat på vad som från några håll anförts i fråga om laboratoriets blivande verksamhetsområde geografiskt

sett. På grund härav är jag för närvarande icke beredd att taga definitiv ställning till de olika personalfrågorna och följaktligen icke heller till spørgsmålet om den närmare utformningen av institutionsbyggnaden. Jag vill i detta sammanhang endast framhålla, att laboratoriet givetvis bör erhålla en sådan kapacitet, att det blir i stånd att utan svårighet fullgöra sina olika arbetsuppgifter.

Med hänsyn till det anförda finner jag mig nu endast böra föreslå, att principbeslut skall fattas i ärendet av den innebörd, jag tidigare angivit. Ett dylikt principbeslut är, såsom byggnadsstyrelsen framhållit, av särskild vikt med hänsyn till byggnadsplaneringen icke blott vid Ultuna utan även för det område, där lantbrukskemiska kontrollanstalten nu är förlagd. Vid den fortsatta planeringen bör samråd ske med den nyligen tillsatta kommittén rörande forskningsverksamheten på jordbrukets område, vilken kommitté även har att utreda frågan om nybyggnader för vissa institutioner vid lantbrukshögskolan. Av den ståndpunkt jag intagit följer, att någon bestämd tidpunkt för omorganisationens genomförande icke nu bör anges.»

Utskottet. På grundval av en utav statens sakrevision företagen utredning har Kungl. Maj:t framlagt förslag till sammanslagning till en institution av statens lantbrukskemiska kontrollanstalt och kemiska analyslaboratoriet vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök. Den föreslagna institutionen avses skola förläggas till Ultuna och benämnas statens lantbrukskemiska laboratorium. Detta laboratorium föreslås i likhet med kontrollanstalten vara en fristående myndighet med egen styrelse. De institutioner vid lantbrukshögskolan och lantbruksförsöken, som nu anlitar analyslaboratoriet, avses skola hänvisas till det nya laboratoriet och i princip jämsställas med övriga uppdragsgivare. Enligt Kungl. Maj:ts förslag bör principbeslut nu fattas i ärendet, varefter planering bör ske av den nya institutionens definitiva utformning. Vid den fortsatta planeringen skall förslag upprättas till en ny institutionsbyggnad samt laboratoriets behov av personal och utrustning närmare prövas. Någon bestämd tidpunkt för omorganisationens genomförande har Kungl. Maj:t icke angivit.

Utskottet ansluter sig till den av Kungl. Maj:t framförda uppfattningen, att sakrevisionens utredning lämnat övertygande skäl för en sammanslagning av kontrollanstalten och analyslaboratoriet, såväl lokalt som organisatoriskt, till ett fristående laboratorium och tillstyrker därför att principbeslut fattas om en dylik sammanslagning. För sin del har utskottet särskilt beaktat nyssnämnda båda institutioners behov av nya och ändamålsenliga lokaler ävensom den kostnadsminskning, som sammanslagningen beräknas medföra. En tydlig effektivitetsökning synes även kunna påräknas, därest verksamheten vid det nya laboratoriet starkt rationaliseras och erforderliga tekniska hjälpmedel ställes till förfogande. Utskottet har även uppmärksammat såsom ett betydelsefullt skäl för den föreslagna omorganisationen, att efter dess genomförande särskilda lokaler för analysverksamhet vid jordbruksförsöken icke behöves, enär dessa försök kan

räkna med att få sitt behov av kemiska analyser tillgodosett vid den nya institutionen.

Vad Kungl. Maj:t föreslagit i fråga om det nya laboratoriets förläggning och benämning föranleder ingen erinran från utskottets sida. Beträffande den fortsatta planeringen vill utskottet framhålla angelägenheten av att möjligheterna till rationaliseringar och kostnadsminskningar beaktas utan att därvid laboratoriets möjligheter att effektivt fullgöra sina olika arbetsuppgifter åsidosättes. Vid planeringen bör, såsom Kungl. Maj:t uttalat, samråd äga rum med den kommitté, som har att verkställa utredning rörande forskningsverksamheten på jordbrukets område och därvid även utreda frågan om nybyggnader för vissa institutioner vid lantbrukshögskolan.

Under åberopande av det sålunda anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må fatta principbeslut om att statens lantbrukskemiska kontrollanstalt samt kemiska analyslaboratoriet vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök skall omorganiseras och sammanföras till en institution, benämnd statens lantbrukskemiska laboratorium, samt förläggas till Ultuna, Uppsala län.

Stockholm den 5 april 1956

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit:

från första kammaren: herrar Tjällgren, Anderberg, Bertil Andersson, Hansson, Bror Nilsson*, Hjalmar Nilsson*, Mossberger, Uno Olofsson, Gunnar Berg och Yngve Nilsson*; samt

från andra kammaren: herrar Gustafson i Dädesjö, Johnsson i Kastanjegården, Jacobson i Vilhelmina*, Andersson i Hyssna, Jonsson i Strömsund*, Sköld, Ahlsten*, Svensson i Vä, Eliasson* och Johansson i Öckerö.

* Ej närvarande vid justeringen.